

Kirken & de unge

Kære menighedsråd

Denne lille folder er tænkt som debatoplæg – og den indeholder en række anbefalinger & forslag til kirkens arbejde med unge. Folderen er udarbejdet af SUK – Samtaleforum Unge og Kirke. SUK er nedsat af biskopperne og består af repræsentanter fra stifter, Landsforeningen af menighedsrådsmedlemmer og det folkekirkelige børne- og ungdomsarbejde.

Vi håber, at de forskellige anbefalinger & forslag vil blive diskuteret omkring menighedsrådets bord – og således vække til eftertanke og handling.

Man kan læse mere om SUK på www.ungeogkirke.dk

1. Kirken skal være til stede på ungdomsuddannelserne ...

Uddannelse er vigtigere end nogensinde, og spiller en større og større rolle i unges liv. Folkekirken bør være til stede på ungdomsuddannelserne og her, med afsæt i erfaringer fra studenterpræsteordningen og de mange skole-kirkesamarbejder, bidrage med forskellige tilbud om samarbejde, samtaler, studiekredse, gudstjenester m.v. At unge i tilknytning til deres uddannelse får mulighed for at møde en præst, sognemedhjælper el.lign. er en enestående mulighed for, at »møde levende tekst« i kraft af samtalepartnere der vil og kan forholde sig til de unges overvejelser om eksistens og livsværdier.

Statements

»Både kirken og organisationerne er for optagede af at få kunder i butikken ... For mange steder sidder en lille bestyrelse og venter i deres store foreningshuse. De venter på, at de unge skal komme til dem. Hvorfor går de i stedet ikke ud, hvor de unge er?«

Suzette Munksgaard, efterskolelærer og Master i teologi og kristendomsformidling

»Kirken skal møde de unge, hvor de er – lytte og være til stede ...«

Peter Ulvsgaard, sognepræst ved Hadsten Kirke.

2. Der skal ansættes ungdomspræster i alle stifter ...

Når de fleste unge mangler viden om og fortrolighed med kirke & kristendom, er det ikke udtryk for uvilje mod dét, kirken står for. Snarere forekommer der pt. at være en stor åbenhed overfor det åndelige hos unge. Folkekirken har derfor alle muligheder for at komme i samtale med de unge. Hertil er der brug for præster, der taler de unges sprog og som er fortrolige med deres liv og mødesteder. Erfaringer fra nuværende ungdoms- og gadepræster peger på nødvendigheden af en selvstændig økonomi og struktur indenfor dette felt. Mobilitet og fleksibilitet vil være nøgleord i denne sammenhæng.

Statements

»Unge er ikke voldsomt negativt indstillet overfor folkekirken. Kirken figurerer blot ikke i deres bevidsthed som et sted, der kunne være relevant for dem ...«
Ea Andersen, Ungdomsgadepræst i København

»Det er min erfaring, at mange unge er optaget af det med Gud og os. De vil gerne samtale, udfordres og have inputs til den »gør-det-selv-biografi«, de hver især er i gang med at skrive.

De har ikke den samme trang som tidligere generationer til at gøre op med kirken, men udbudet af gudstjenester og aktiviteter er ofte bare ikke relevant for dem. Derfor er der brug for ungdomspræster, som vil de unge og som vil være dér, hvor de unge er ...«

Jacob Zakarias Larsen, præst i FDF.

3. Der skal minimum være én ungdomskirke i hvert stift

Erfaringer fra Danmarks eneste ungdomskirke, Brorsons Kirken, viser, at det er let at komme i kontakt med unge og få dem til at komme i kirke, når man har en ungdomskirke. Unge har brug for egne rammer og udtryk og en ungdomskirke vil give optimale muligheder for medindflydelse og engagement. Det er vigtigt, at en sådan ungdomskirke får mulighed for at leve »sit eget liv« med egne »åbningstider« og vide rammer for ansattes faggrænser.

Statements

»De unge skal føle, at det er deres egen kirke. At det er her, de hører hjemme – og føler sig hjemme, og at de gør en forskel ...«
Per Ramsdal, Ungdomspræst på Nørrebro

»Når vi spørger folk, hvilken betydning tro og kirke har for dem, kan vi ud fra deres svar tyde, at det er det sociale fællesskab, som vejer mest ...«
Annika Hvithamar, religionssociolog, Københavns Universitet.

4. Folkekirken skal afsætte penge til egentlig forskning i børns og unges trosliv ...

Folkekirken opgave er naturligvis altid den samme, men dens måde at forkynde evangeliet og lade sig institutionalisere på må nødvendigvis ændre sig i takt med tiden. For at kunne sikre det folkekirkelige arbejde det bedst mulige afsæt ved at fremme den religionspædagogiske viden og således kvalificere nye religionspædagogiske tiltag, bør der afsættes penge til forskning i børns og unges trosliv.

Statements

»Folkekirken er kun en generation fra sin egen undergang. Derfor er der kun en udfordring: uddannelse, uddannelse og uddannelse ...«
Peter Lodberg, lektor i teologi, Århus Universitet

»Hvis Folkekirken ikke rækker ud mod de unge, kommer den til at lide en stille død ...«
Finn Dyrhagen, sognepræst ved Ågerup Kirke.

5. Fremtidens kirkearkitektur skal give plads til forskelligartede udtryk

Det er bredt accepteret i Folkekirken i dag, at der ikke findes én enkelt gudstjenesteform, der kan samle hele sognet. Derfor er det nødvendigt at benytte sig af forskellige udtryksformer, hvis kirken skal være et relevant tilbud til alle dens medlemmer. Folkekirken bliver med rette mødt med forskellige forventninger. Derfor er der opstået en bred vifte af gudstjenesteformer, hvor søndagens højmesse står som omdrejningspunktet, men hvor der f.eks. også holdes særlige gudstjenester for børn og unge. Dette skal naturligvis afspejle sig i den måde der bygges kirker på i dag og fremover.

Et kirkerum bør være indrettet således, at der er plads til forskellige måder at holde gudstjeneste på.

Statements

»Bænkene, som de er i dag, kvæler enhver form for spændende gudstjeneste, for man kan kun kigge i én retning ...«

Poul Joachim Stender, sognepræst i Kirke Såby og Kisserup

»Hvis kirken skal være troværdig imod sin egen selvforståelse, så skal kirkens arkitektur understøtte de mange forskellige gudstjenesteformer ...«

Henrik Johannesen, sognepræst ved Munkebjerg Kirke

6. Den kirkemusikalske uddannelse skal også omfatte unges musik ...

Den kirkemusikalske tradition udfordres i disse år af bl.a. ønskerne om at integrere den såkaldte rytmiske musik i gudstjenestelivet. Salmebogen indeholder nu rytmiske salmer og den nye musik inddrages i stigende grad i kirkens liv. De kirkemusikalske uddannelser halter bagefter og der er brug for at uddanne kirkemusikere til også at kunne spille rytmisk musik – ja måske er det ved at være tid for at lave en helt ny kirkemusikalsk-rytmisk uddannelse. Der bør, i langt højere grad end tilfældet er, tænkes i at ansætte rytmisk uddannede »kirkemusikere« og eksperimenterere med kirkebands m.v.

Statements

»Orgelet er med til at skabe noget af den højtidelige stemning i kirken, men en elguitar ville være med til at få gudstjenesten i retning af, hvad unge mennesker kan li' ...«

Laura, 15 år og skoleelev

»I disse solist-tider har vi brug for at finde rum, hvor vi kan synge sammen – nyt og gammelt. Kirken skal være sådan et sted, og her er der brug for kirkemusikere, der kan spille mere end orgel!«

Leif Rasmussen, formand for Rytme I Kirken - FRIK

7. Folkekirken skal igangsætte et udviklingsarbejde i »unge-liturgi«

Folkekirken har mange traditioner for at arbejde med det liturgiske udtryk. Tiden er nu inde til, at

dette arbejde også inddrager overvejelser over en egentlig »unge-liturgi«.

Den gudstjenestelige rytme og de gudstjenestelige udtryksformer skal gennemtænkes, så der tages højde for de unges virkelighed og livssituation. Det er vigtigt, at dette arbejde tager sit afsæt i grundforståelsen af, at gudstjenestelig diversitet er en styrke og en nødvendighed, hvis man vil forkynde evangeliet unge mennesker af i dag. Folkekirken biskopper skal sikre, at der løbende udvikles »unge-liturgi«, som menighederne kan tilpasse i deres sammenhænge.

Statements

»Jeg tror, at det er vigtigt, hvis vi vil have de unge i menigheden, at de også får lov til at bestemme noget. For jeg kender for eksempel ikke deres musik eller deres behov, så jeg bliver nødt til at lytte til dem, hvis jeg vil lave en gudstjeneste, der passer til dem. Det er jo dem, der er eksperterne på dét at være ung i dag ...

Det er mit indtryk, at mange præster viger tilbage for at lave ungdomsgudstjenester, fordi de oplever, at det er et kæmpe arbejde. Og det er det!«
Asger Petersen, sognepræst ved Holstebro Kirke.

»Vi er mange der har erfaringer med at lave eksperimenterende gudstjenester for unge. Nu er det på tide, at vi får samlet nogle af alle de erfaringer, og får arbejdet os frem til nogle enkle liturgier, der gør det mere overskueligt for det enkelte sogn at lave gudstjenester for unge. Ikke for at vi skal holde op med at eksperimentere, eller for at gudstjenester for unge fremover skal laves efter den samme skabelon. Men for at vi ikke behøves at opfinde den dybe tallerken hver gang, og for at vi kan gøre brug af nogle gennemarbejdede gudstjenesteled, i stedet for at forfalde til lette hovsaløsninger.«

Hanne Jul Jakobsen, præst og kristendomskonsulent i KFUM og KFUK i Danmark

8. Sognene skal samarbejde omkring de unge på tværs af sognegrænser ...

Unge lader sig ikke afgrænse af sognegrænser, men går derhen, hvor der er andre unge. Det vil derfor være naturligt, at fremtidens kirkelige ungdomsarbejde tænkes på tværs af sognegrænser

og som naturlige omdrejningspunkter får fælles ansatte ungdomsmedarbejdere. Som afgørende indhold bør der tænkes i fælles tilbud til unge efter konfirmationsalderen.

Statements

»De unge skal have steder, hvor de kan mødes og dele problemer og tanker om livet uden at skulle sidde i en kirke ...«

Berit Weigand Berg, sognepræst ved Grøndalslund Kirke

»Måske er det, mange unge egentlig har brug for en kort andagt eller en sangaften eller bare en åben kirke, hvor man kan finde ro, og hvor der er tid til en, og hvor der aldrig er lukket. Et sted man kan tænde et lys, bede en bøn, lytte til dæmpet musik, og måske deltage i noget fællessang. Måske se en film med efterfølgende kort diashow med facts og stof til eftertanke, der får en til at tænke over nogle ting i forbindelse med filmen og ens egen hverdag ...«

Laura, 15 år og skoleelev.

9. Provstierne skal afsætte økonomiske og personalemæssige resurser til ungdomsarbejdet

Unge vil gerne mødes til events og større arrangementer, men det kræver ressourcer og nye samarbejdsformer på tværs af sognene og i provstierne. Provstierne foretager fælles prioriteringer og skal også prioritere de unge ved at nedsætte provstiudvalg for unge og sikre dem tilstrækkelige økonomiske og personalemæssige ressourcer.

Events og større arrangementer skal følges op i de unges hverdag i sognene. Sognene bør fokusere på unge i deres samarbejde med andre sogne, så provstiets tilbud til unge bliver mangfoldigt.

Statements

»I gennem de seneste år har vi i Folkekirken satset meget på den kirkelige undervisning af børn - fra babysalmesang til konfirmationsforberedelse. Det er et vigtigt indsats-område, som vi fortsat skal styrke. MEN: Vi er ved at tabe ungdomsgenerationen! Der er et påtrængende behov for en omfattende satsning på kirkeligt arbejde blandt unge i aldersgruppen fra 14 til 18-20 årige.

Det kræver ressourcer af såvel økonomisk som menneskelig karakter. De unge skal have samme intense interesse og opmærksomhed som børnene får. Det er den største udfordring til Folkekirken i disse år. De unge skal have mulighed for at føle sig hjemme i den kirke, de er døbt til at tilhøre«.

Søren Lodberg Hvas, biskop over Aalborg Stift

»Vi har i menighedsrådene alle muligheder, hvis vi tænker vore mange resurser sammen. Det er bare om at komme i gang med at sætte unge på den fælles dagsorden.«

Jens Maibom Pedersen, formand for menighedsrådet ved Silkeborg Kirke

10. Folkekirken skal have medier, der er rettet mod unge:

Unge er storforbrugere af forskellige medier og henter hér såvel ny eksakt viden som stof og inspiration til at danne egne holdninger. Folkekirken bør, i samarbejde med de unge selv, være med omkring denne dannelsesproces ved f.eks. at udgive eget ungdomsmagasin, uploade egen hjemmeside, oprette egne weblogs eller »ordinere egen cyberspace-præst«. Erfaringer fra folkekirkelige og organisationsbårne initiativer peger entydigt på behovet herfor.

Statements

»Vi må indrømme, at de unge har brug for en bredere tilgang til kirken. Deres verden foregår ikke ude i sognene, men i højere grad i medierne. Vi må ikke glemme de folk, der allerede er indlemmet i den danske folkekirke, men må erkende, at alt ikke foregår lokalt længere«.

Charlotte Dyremose, medlem af Folketinget (C).

»De digitale medier giver mange nye muligheder for interaktiv kommunikation. Muligheder via mobiltelefonen, Internettet og trådløs kommunikation som unge har taget til sig. Og muligheder som vi som kirke skal tage op og bruge. De nye medier giver nemlig anderledes muligheder for gudstjeneste, dialog og refleksion om tro, tvivl og kristendom.«

Simon Kangas Larsen, direktør for Danmarks Kirkelige Mediecenter